

MOW
MUSEUM DE OUDE WOLDEN

HISTORISCHE AVONDEN

26 SEPTEMBER

De kanalisatie van Westerwolde *(i.p.v. lezing Veldnamen)*

Tjarko van Dijk

3 OKTOBER

500 jaar Reformatie in Westerwolde en Reiderland

Jochem Abbes

10 OKTOBER

Weerslag Eerste Wereldoorlog in Westerwolde

Geert Volders

17 OKTOBER

**Controverse Orangisme Patriottisme in Westerwolde
en Reiderland in de 18e eeuw**

Jochem Abbes

31 OKTOBER

Grensbewaking Westerwolde door de Marechaussee

Koos Schipper

24 OKTOBER

Het ontstaan van de grens in Westerwolde

Herman Posthumus

7 NOVEMBER

De Ruilverkaveling in Bellingwolde en Blijham

Scholto ten Have

HISTORISCHE AVONDEN 2017

Dit najaar staat het MOW in het teken van de geschiedenis van Westerwolde en de verdere regio, met de zeer diverse lezingenreeks Historische Avonden. In samenwerking met de Historische Vereniging Westerwolde biedt het museum maar liefst 7 lezingen.

Elke lezing start om 20 uur. Je kunt vanaf 19:30 uur in het museum terecht. Historicus Tjarko van Dijk leidt elke spreker in.

De toegang bedraagt € 4,50, inclusief entree museum en een kopje koffie of thee. Van plan om meerdere lezingen te bezoeken? Koop een passende strippenkaart. Verkrijgbaar bij de balie vanaf de eerste lezing.

- € 10 voor 3 lezingen (€ 3,50 korting)
- € 15 voor 5 lezingen (€ 6,50 korting)
- € 22 voor alle lezingen (€ 9,50 korting)

Dinsdag 26 september | 20 uur
De kanalisatie van Westerwolde
Tjarko van Dijk

In plaats van de eerder geplande lezing over Veldnamen neemt historicus Tjarko van Dijk je mee op een koetsreis van historische betekenis. 120 jaar geleden, in de zomer van 1897, maakte een aantal notabelen uit de regio een reis per Landauer van Nieuweschans naar Ter Apel. De heren wilden de situatie in Westerwolde onder de aandacht brengen en dan vooral de noodzaak tot kanalisatie. Het graven van kanalen moest niet alleen de afwatering maar ook de toegankelijkheid van Westerwolde bevorderen en zo de streek tot bloei brengen. In een verslag, Westerwolde in woord en beeld, legden zij de reis en hun toekomstdromen vast. Tussen 1905 en 1920 kwamen de voorziene kanalen daadwerkelijk gereed. Dit legde de basis voor het Westerwolde zoals wij dat nu kennen.

Dinsdag 3 oktober | 20 uur

500 jaar Reformatie in Westerwolde en Reiderland **Jochem Abbes**

500 jaar geleden, op 31 oktober 1517 sloeg Maarten Luther 95 stellingen aan de slotkapel van Wittenberg. De stellingen raakten cruciale geloofskwesties die breed leefden in de samenleving. Door de onverwacht snelle verspreiding en de weerstand van kerk en staat escaleerde de zaak tot een grootschalige kerkelijke hervormingsbeweging. In Europa braken verschillende godsdienstoorlogen uit. Ook in Westerwolde en Reiderland had de Reformatie ingrijpende gevolgen die tot op de dag van vandaag zichtbaar zijn. In de eerste helft van zijn lezing gaat historicus Jochem Abbes in op de grote vragen van de Reformatie, en in de tweede helft op de impact daarvan op Oost-Groningen.

Maarten Luther

Dinsdag 10 oktober | 20 uur

Weerslag Eerste Wereldoorlog in Westerwolde Geert Volders

Terwijl een groot deel van Europa in de zomer van 1914 ten strijde trok, bleef Nederland neutraal. Toch merkte men in een grensregio zoals Westerwolde onmiddellijk dat er iets was veranderd. Kerkklokken kondigden de mobilisatie af. Dienstplichtigen vertrokken naar de verdedigingslijnes, in afwachting op wat komen ging. In plaats van enkele weken zou de oorlog ruim vier jaar duren. De overheid voerde diverse beperkende maatregelen in met een weerslag op de handel en het dagelijks leven. Economische teruggang, schaarste en vluchtelingenproblematiek behoorden tot de gevolgen van 'De Grote Oorlog'. Historicus Geert Volders vertelt deze avond uitgebreid over de weerslag van de oorlog op deze regio.

Dinsdag 17 oktober | 20 uur

Controverse Orangisme Patriottisme in Westerwolde en Reiderland in de 18e eeuw Jochem Abbès

Jochem Abbès bespreekt in deze lezing de tegenstellingen tussen Patriotten (voorstanders van de republiek) en Orangisten (voorstanders van een sterk bewind onder Oranje) in Groningen. Deze tegenstelling groeide in de tweede helft van de 18e eeuw. Economisch ging het slecht en onder de bevolking heerste ontevredenheid.

Toen in 1780 de Vierde Engelse Oorlog uitbrak, sloeg de Republiek een slecht figuur. Velen riepen om een zondebok en vonden die in stadhouder Willem V. Patriotten, geïnspireerd door Verlichtingsfilosofen, eisten meer democratie en richtten overal gewapende genootschappen op. Hierbij stuitten zij op verzet van Orangisten. In Groningen waren in de Ommelanden veel Patriotten actief, terwijl men in de Stads-jurisdicties overwegend Orangist was. Westerwolde en het Reiderland behoorden juist tot het Orangistische kamp. Waarom was dat?

Dinsdag 24 oktober | 20 uur

Het ontstaan van de grens in Westerwolde **Mr. Herman Posthumus**

Historicus Herman Posthumus neemt ons mee op een tocht langs de rijksgrens van Groningen en Drenthe, meer specifiek langs de grens van Westerwolde. Hoe oud is die grens? Sinds wanneer markeren grenspalen die grens? Waarom legde men kilometerslange leidijken aan? Waarom verlegde men na de Tweede Wereldoorlog de rijksgrens van Westerwolde in oostelijke richting? Sinds wanneer is de Westerwoldse Aa geen grensrivier meer? Al deze vragen komen aan de orde in deze presentatie.

foto Herman Posthumus

Dinsdag 31 oktober | 20 uur

Grensbewaking Westerwolde door de Marechaussee

Koos Schipper

Koos Schipper, Kapitein b.d. van de Koninklijke Marechaussee, vertelt over de geschiedenis van de grensbewaking in Westerwolde door de Koninklijke Marechaussee. In 1890 zette de Koninklijke Marechaussee twee brigades uit in het Oldambt en Westerwolde en wel in Nieuweschans en Vlagtwedde. In 1902 volgde de brigade Ter Apel en in 1921 de brigade Bellingwolde. Deze brigades kwamen er meestal op verzoek van lokale autoriteiten. Deze wensten politiezorg bij illegale grensoverschrijding en het bewaken van de lokale wegen tegen 'landlopers, stropers en dronken gespuis' zoals een lokale bestuurder het omschreef. Aan de jarenlange grensbewaking van de Marechaussee samen met de douane kwam een einde op 14 juni 1985. Nederland ondertekende de Verdragen van Schengen waarmee de grenzen binnen de Europese Unie kwamen te vervallen.

Dinsdag 7 november | 20 uur

De Ruilverkaveling in Bellingwolde en Blijham Scholto ten Have

Oud landbouwer Scholto ten Have diept herinneringen op aan de ruilverkaveling Blijham-Bellingwolde. Halverwege de vorige eeuw vond op de rand van Westerswolde en Oldambt een belangrijke cultuurtechnische ingreep plaats: de ruilverkaveling Blijham-Bellingwolde. Deze ruilverkaveling was in grootte niet spectaculair, maar greep diep in op het landschap, waarvan de structuur volledig veranderde. Daarbij dempte men de eeuwenoude rivier de Westerwoldse Aa over een grote lengte. Voor de landbouwers betekende de ruilverkaveling een grote stap voorwaarts. Het geeft hen ook nu nog een voorsprong in de bedrijfsvoering. Met de inzichten van nu kunnen we echter ook stellen dat de ingreep meer rekening had kunnen houden met het landschap.

MOW | Museum de Oude Wolden

Hoofdweg 161

9695 AE Bellingwolde

T 0597 - 53 15 09

info@museumdeoudewolden.nl

museumdeoudewolden.nl

Open

Woensdag t/m vrijdag 11-17 uur

Zaterdag & zondag 13-17 uur

Maandag en dinsdag: open op afspraak

Entree

Entree € 4,50

Vrije toegang: elke woensdag en
bezoekers onder de 18 jaar

Museumkaart geldig

Volg ons

**Schrijf je in voor de
niewsbrief op de
website of via deze
qr code**

**Groepsrondleiding of arrangement? Met bijvoorbeeld ambachtelijke taart of een lunch?
Vraag naar de vele mogelijkheden.**

www.museumdeoudewolden.nl